коси’; ‘страва, приготовлена з кислого молока в печі’; |*сосонка* ‘лікарська рослина’; ‘молода сосна’; |*коси* ‘нитки, які видніються з верхівки качана’; ‘волосся’).

Отже, досліджувана тематична група назв становить складну цілість. Її ядро становлять загальновживані лексеми, відомі в літературній мові, а також в інших говірках української мови. Вивчення найменувань рослин в інших подільських говірках дасть змогу конкретизувати дані АУМ та виявити сучасні діалектотворчі процеси.

Список використаної літератури:

1. Абрамян Ю. В. Динаміка рослинницької лексики в східнослобожанських говірках / Ю. В. Абрамян // Волинь – Житомирщина : іст.-філол. зб. з регіон. проблем. – № 22 (ІІ). – Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2010. – С. 6–16.
2. Бабій Ф. Й. Еволюція сільськогосподарської термінології в говірках горянського Полісся / Ф. Й. Бабій // Науково-технічний прогрес і мова. – Житомир, 1976. – С. 10–11.
2. Гриценко П. Ю. Моделювання системи діалектної лексики: Монографія / П. Ю. Гриценко. – К. : Наукова думка, 1984. – С. 73–78.
3. Дзендзелівський Й. О. Сільськогосподарська лексика говорів Закарпаття (лексика,пов’язана з обробітком землі, вирощуванням сільськогосподарських культур та зборомурожаю) / Й. О. Дзендзелівський // Studia Slavia Hungarisa. – 1964. – Т. Х. – С. 33–97.
4. Козачук А. А. Сельськохозяйственная лексика говоров Волыни : автореф. дис. на соиск.учен. степ. канд. филол. наук : спец 10.661 – языки народов СССР (украинский язык) / А. А.Козачук. – Киев, 1971. – 19 с.
5. Никончук М. В. Сільськогосподарська лексика Правобережного Полісся / М. В. Никончук. – К. : Наукова думка, 1985. – 312 с.
6. Сердега Р. Сільськогосподарська лексика в говірках Центральної Слобожанщини (Харківщини) : [монографія] / Руслан Сердега. – Х. : Монограф, 2012. – 218 с.
7. Скорофатова А. О. Ономасіологія та лінгвогеографія фітономенів в українських східнослобожанських говорах : монографія / А. О. Скорофатова. – Луганськ :Елтон-2, 2009. – 369 с.
8. Фещенко М. М. З легенд про назви рослин / М. М. Фещенко // Українська мова і література в школі. – 1973. – № 3. – С. 76–81.
9. Закревська Я. В. Шляхи дослідження народних назв рослин // Праці XII Республіканської діалектологічної наради. – К. : Наукова думка, 1971. – С. 318–325.

Науковий керівник: к. ф. н., доцент Т. В. Щербина

НЕОЗАПОЗИЧЕННЯ У СФЕРІ ПОПУЛЯРНОЇ МУЗИКИ

А. Р. Небога

Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького

Сучасна українська пісня з кожним роком набуває все більшої популярності. Поряд із такими відомими гуртами як «Океан Ельзи», «ВВ», «Скрябін» розвиваються та завойовують своє місце на естраді й молоді колективи. Кожен з виконавців прагне завоювати широкий спектр слухачів, задля чого й збагачує своє пісенне полотно новими лексемами.

Музична термінологія належить до найбільш відкритих систем і перебуває у стані динамічного розвитку. Процес її удосконалення безпосередньо пов’язаний із розвитком музичної культури, тому кількісні та якісні зміни у межах української термінології є результатом взаємодії лінгвальних та екстралінгвальних факторів і закономірностей.

У розвитку української музичної термінології спостерігаємо давню традицію входження запозичень [1, с. 4]. У період останнього десятиліття спостерігаємо оновлення лексикону в професійній лексиці діячів музичної сфери. Заслуговують на

увагу неозапозичення, що відображають творчий аспект діяльності у всьому його різноманітті.

Неозапозиченням називаємо нове слово іншомовного походження, адаптоване до системи української мови шляхом транскрибування (відображення звукової форми його прототипа в мові-джерелі) або транслітерування (відбиття графічної форми такого прототипа) [2, с. 3]. Відрізняємо неозапозичення від іншомовних вкраплень, тобто вживання іншомовних слів у звуковій та графічній формі мови-джерела без адаптування до системи української мови, зокрема свідомої заміни такими словами питомої української лексеми з тим же значенням [5, с. 168].

Широко побутують у мові сучасних ЗМІ інноваційні назви популярної музики та її виконавців. Цікаве явище неосемантизації А. А. Таран [5] простежує на прикладі лексеми ***сингл.*** У СІС цей англіцизм подано як спортивний термін із дефініцією «гра в теніс, коли кожна сторона представлена одним гравцем» [СІС, с. 614]. Проте в іншому значенні це слово вже зафіксовано в 1999 р. у РУСІС Т. П. Мартиняк: *сингл* «2. Маленька платівка, містить зазвичай дві пісні» [РУСІС, с. 273]. Адаптована лексема виявляє словотворчу активність: функціонують антоніми *міні-сингл* і *максі-сингл*, напр.: «*А до Нового року виконавці готують спільний* ***максі-сингл»*** (ВЗ, 28.01.2010); «*А ще невдовзі вийде* ***міні-сингл*** *«Гімн України»»* (ВЗ, 04.09.2009); композит ***хіт-сингл*** та похідний прикметник ***сингловий***: «*Хотілось би, щоб Україна нарешті перейшла на* ***синглову*** *систему»* (УМ, 17.06.2010); «*Лаурі…виконав у дуеті пісню Bittersweet на* ***хіт-синглі*** *«Апокаліптики» з останнього альбому цих фінських рок-віолончелістів»* (УМ, 09.06.2009).

Помічаємо неозапозичення англійської лексеми *remake,* яка має широке значення, позначаючи «щось перероблене, зроблене наново». В українській мові відповідник англійського мистецького терміна ***римейк*** означає «1) новий, виправлений, перероблений або відновлений варіант (версія) видання музичних творів, телезапису, кінострічки; сучасна версія старої театральної вистави» [ССІС, с. 599]), напр.: «***Римейк*** *улюбленого фільм»* (ВЗ, 10.08.2010).

Вищим рівнем освоєння невідмінюваних імен системою мови є участь у словотвірних процесах. В українській музичній термінології можемо спостерігати утворення дериватів і словотвірних гнізд за законами мови-реципієнта, через словотвірний потенціал невідмінюваних імен. Розростання тематичної групи лексики на позначення культури і мистецтва засвідчує високий словотвірний потенціал інновацій. Дібраний фактичний матеріал ілюструє зазвичай творення словотвірних гнізд невідмінюваних імен.

Саунд (англ. *sound*– звук) – у музиці: індивідуалізована якість звучання окремого інструмента чи голосу: «*Мені завжди хотілося домогтися його саунду»* (Д, 03.08.2009); ***саунд-продюсер:*** *«Сьогодні Неллі Фуртадо співпрацює з кубинським саунд-продюсером Демасіо Кастеллона»* (УМ, 11.07.2009); ***саунд-трек / саундтрек*****:** «*Саундтрек до «Жари» написали музиканти групи «Токіо», які вже відзняли відповідний кліп і презентували його у Києві»* (УМ, 27.12.2009); ***саунд-чек:*** *«Джанет стало погано під час саунд-чеку перед концертом, і «швидка» забрала її до Королівського госпіталю Вікторії»* (УМ, 02.10.2008); ***саунд-дизайнер:*** *«А мій* ***саунд-дизайнер*** *Андрій Кирющенко звів усе воєдино, зробивши масетринг»* (П-Ц, 15.07.2009).

Бенд (*band* – група музикантів, що грають на дерев'яних та мідних духових інструментах та ударниках) 1. Різновид джазового ансамблю. 2. Музична група, напр.: «*Але найбільшим успіхом цей* ***бенд*** *користується тепер у Німеччині, де їхні записи видає світовий фонографічний гігант SonyBMG»* (УМ, 03.09.2009); ***бойз-бенд:***

«*Відкривали фестиваль бойз-бенд «Авіатор», який зараз саме працює над виходом свого другого альбому»* (УМ, 06.05.2009); ***гьорлз-бенд:*** **«***Дмитро Костюк та Костянтин Меладзе укомплектували свій «гьорлз-бенд» «Міс Росія–2006»*» (УМ, 19.03.2009***); біг-бенд:*** *«Україна лежить у центрі Європи і не має професійного біг-бенду – це ганьба», – заявив журналістам Ян Табачник і... створив його* (Д, 11.05.2001); ***джаз-бенд*** *:«ТНМК обрав для цього джаз-бенд «Схід Сайд»»* (М1: tvій формат).

Ді-джей / діджей/DJ (*discjockey*) 1. Ведучий, розпорядник на дискотеках. 2. Організатор музичної програми на дискотеках чи радіо, який також може подавати матеріал зі своєю інтерпретацією за допомогою додаткових музичних технічних засобів, а також створювати власні музичні композиції за допомогою технічних музичних засобів: «*На фестивалі «Рок–Січ» Піпа дебютував зі своїм новим проектом «@Трактор», в «Абздольцу» порвалися три струни, а* ***діджеїв*** *узагалі ніхто не зрозумів»* (УМ, 10.09.2009); ***діджей-монстр:*** «*На open air танцювальної музики прийдуть такі діджеї-монстри: Armin Van Buuren, Eric Pridz»* (УМ, 4.07.2009); ***ді-джей-резидент:***«*Орест займається розвитком танцювальної музики в Івано-Франківську, в інших містах працював ді-джеєм-резидентом (той, кого запрошують на певні вечірки)»*(ВЗ,15.04.2010); ***діджей-ведуча:***«*Глядач має повестися на знаменитостей – вокалісту Катю Шалаєву з гурту Stereoliza і Лєру, діджей-ведучу на радіо «NRI»* (УМ, 20.09.2007); ***ді-джейський****: «Поки за ді-джейським пультом чаклував над етномелодіями ... сам Скрипка, у великому залі Києво-Могилянської академії ніде було яблуку впасти»*(Н,15.06.2008); ***діджик: «****Парад діджеїв, але розумію, що нічого там не побачу цікавого і не почую приємного, бо який діджик приїде до Броварів»*(ВЗ, 05.06.2009).

Отже, сучасна пісенна лексика активно поповнюється новітньою термінологією на позначення музичних напрямів, творів та виконавців. Одним із головних способів збагачення її словника є неозапозичення із різних мов, здебільшого англійської. В українській мові спостерігаємо також активне утворення нових дериватів за законами мови-реципієнта, через словотвірний потенціал невідмінюваних імен. Сукупність цих чинників і зумовлює стрімке розростання тематичної групи лексики на позначення музичного мистецтва.

Список використаної літератури

1. Архипенко Л. М. Іншомовні лексичні запозичення в українській мові: етапи і ступені адаптації (на матеріалі англіцизмів у пресі кін. XX– поч. XXI ст.) : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук : спец. 10.02.01 «Українська мова» / Л. М. Архипенко. – Харків, 2005. – 20 с

2. Городенська К. Г. Нові запозичення та новотвори на тлі фонетичної та словотвірної підсистем української літературної мови / К. Г. Городенська // Українська термінологія і сучасність: зб. наук. праць / [відп. ред. Л. О. Симоненко]. – К. : КНЕУ, 2009. – Вип. VIII. – С. 3–9

3. Російсько-український словник іншомовних слів / [уклад. Т. П. Мартиняк ; за ред. А. П. Ярещенка]. – Х. : Прапор, 1999. – 392 с.

4. Сучасний словник іншомовних слів /[укл. О. І. Скопненко, Т. В. Цимбалюк]. – К.: Довіра, 2006. – 790 с.

5. Таран А. Естетичні функції вкраплень у творчості Оксани Забужко / А. Таран // Проблеми гуманітарних наук : збірник наукових праць Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка. Випуск 28. Філологія. – Дрогобич, 2011. – С. 165–176.

Науковий керівник: к. філол. н., доцент А. А. Таран